

Ulkoasiainministeriö - epävirallinen suomennos 19.7.2017

Rotusyrjinnän poistamista käsittelevä komitea

Loppupäätelmät Suomen 23. määräaikaisraportista *

1. Komitea käsitteli Suomen 23. määräaikaisraportin (CERD/C/FIN/23) 2520. ja 2521. kokouksessaan (CERD/C/SR 2520 ja 2521) 25. ja 26. huhtikuuta 2017. Komitea hyväksyi 5. toukokuuta 2017 pidetyssä 2536. kokouksessaan seuraavat loppupäätelmät.

A. Johdanto

2. Komitea tervehtii tyytyväisyydellä sitä, että sopimusvaltio on antanut 23. määräaikaisraporttinsa. Komitea arvostaa myös sitä, että raportissa käsitellään avoimesti ja itsekriittisesti niitä huolenaiheita, jotka komitea toi esiin edellisissä loppupäätelmissään (CERD/C/FIN/CO/20–22). Komitea arvostaa sitä avointa ja rakentavaa henkeä, jossa vuoropuhelu sopimusvaltion valtuuskunnan kanssa käytiin. Lisäksi komitea haluaa kiittää valtuuskuntaa raportin käsittelyn aikana annetuista yksityiskohtaisista tiedoista sekä vuoropuhelun päättymisen jälkeen annetuista lisätiedoista.

B. Myönteiset näkökohdat

3. Komitea kiittää sopimusvaltiota siitä, että tämä on komitean aiempaa suositusta noudattaen muuttanut yhdenvertaisuuslakiaan (1325/2014) täsmentääkseen, että lain 2 pykälää sovelletaan sekä julkisessa että yksityisessä toiminnassa (lukuun ottamatta yksityis- ja perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa sekä uskonnonharjoitusta).

4. Komitea tervehtii tyytyväisyydellä sitä, että sopimusvaltio on edellisten määräaikaisraporttinsa käsittelyn jälkeen ratifioinut seuraavat kansainväliset asiakirjat (CERD/C/FIN/20–22):

- a) taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen valinnainen pöytäkirja; 31. tammikuuta 2014;
- b) kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen yleissopimuksen valinnainen pöytäkirja; 8. lokakuuta 2014;
- c) lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen valinnainen pöytäkirja lasten myynnistä, lapsiprostituutiosta ja lapsipornografiasta, 12. marraskuuta 2014, ja valinnainen pöytäkirja valitusmenettelystä, 12. marraskuuta 2015;
- d) yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista ja sen valinnainen pöytäkirja, 11. toukokuuta 2016 ja tutkintamenettelyn (6 ja 7 artiklat) hyväksyminen.

* Komitea hyväksyi loppupäätelmät 92. istunnossaan (24. huhtikuuta – 12. toukokuuta 2017).

Ulkoasiainministeriö - epävirallinen suomennos 19.7.2017

5. Komitea tervehtii tyytyväisyydellä myös seuraavia sopimusvaltion lainsäädäntötoimia ja poliittisia toimia:

- a) ensimmäisen ja toisen kansallisen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelman hyväksyminen;
- b) ensimmäisen ja toisen kotouttamisohjelman ja siihen liittyvä vuoden 2015 kotouttamisen toimintasuunnitelman hyväksyminen kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaisesti (1386/2010);
- c) *Good Relations* -hankkeen toteuttaminen marraskuusta 2012 lokakuuhun 2014;
- d) poliittisten puolueiden sitoutuminen vuonna 2015 noudattamaan Euroopan poliittisten puolueiden peruskirjaa rasismista vapaasta yhteiskunnasta;
- e) *Ei vihapuheelle* -hankkeen toteuttaminen (2013–2015);
- f) etnisen profiloinnin kieltäminen (2015);
- g) kansallisen saamen kielen elvytysohjelman hyväksyminen (2014);
- h) kansallisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan (2015) perustaminen;
- i) valtioneuvoston perus- ja ihmisoikeusyhteyshenkilöiden verkoston perustaminen (2015);
- j) kansallisen ihmisoikeusinstituution perustaminen, jolle kansallisten ihmisoikeusinstituutioiden kansainvälinen koordinaatiokomitea, *Global Alliance on National Human Rights Institutions*, on myöntänyt A-statusen.

C. Huolenaiheet ja suositukset

Tilastot

6. Komitea arvostaa sopimusvaltion toimittamia tilastoja väestönsä koostumuksesta ja työllisyydestä. Komitea on kuitenkin edelleen huolestunut siitä, etteivät nämä tiedot anna kattavaa kuvaa siitä, miten eri ryhmät, kuten romanit, venäjän- ja vironkieliset, somalit ja saamelaiset, pystyvät nauttimaan taloudellisista ja sosiaalisista oikeuksistaan (1 artikla).

7. Komitea palauttaa mieliin tarkistetut raportointiohjeensa (ks. CERD/C/2007/1, kohdat 10 ja 12) ja suosittelee, että sopimusvaltio eriyttää tiedonkeruunsa jatkossa siten, että se käyttää erilaisia etnisen monimuotoisuuden indikaattoreita ja sallii vastaajien vastata nimettöminä sekä valita, miten he identifioivat itsensä. Tämän eriyttämisen tarkoituksena on luoda riittävä empiirinen perusta sellaisen politiikan kehittämiseksi, jolla pyritään tehostamaan kaikkien mahdollisuuksia nauttia yhdenvertaisesti kaikkia yleissopimuksella suojattuja oikeuksia ja helpottamaan tilanteen seuranta.

Valtionsisäisen lainsäädännön soveltaminen

8. Komitea panee merkille sopimusvaltion antamat tiedot kansallisten viranomaisten tietoon tulleista syrjintätapauksista. Komitea pitää kuitenkin valitettavana, ettei se ole saanut kattavia tietoja niiden tapausten lopputuloksista, joissa valtionsisäistä lainsäädäntöä on sovellettu yleissopimuksen 1 artiklassa määritellyn rotusyrjintään (1, 5 ja 6 artikla).

Ulkoasiainministeriö - epävirallinen suomennos 19.7.2017

9. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio antaa seuraavassa määräaikaisraportissaan lisätietoja ja yksityiskohtaisia tilastoja syytetoimista, joihin rotusyrjintätapauksissa on ryhdytty rikoksenteekijöiden saattamiseksi vastuuseen näistä teoista.

Vihapuhe, rotuvihaan yllyttäminen ja viharikokset

10. Komitea tervehtii tyytyväisyydellä sopimusvaltion *Ei vihapuheelle* -hanketta (2013–2015) sekä rikoslain muutosta (511/2111), jolla säädetään rangaistavaksi kiihottaminen kansanryhmää vastaan sekä törkeä kiihottaminen kansanryhmää vastaan ja säädetään näiden tekojen rangaistuksista. Komitea pitää myönteisenä myös niitä sopimusvaltion toimia, joilla se on vuonna 2016 ja alkuvuonna 2017 pyrkinyt ehkäisemään ja käsittelemään vihapuhetta ja viharikoksia. Komitea on kuitenkin edelleen huolestunut rasistisiin motiiveihin perustuvien viharikosten huomattavasta ja kasvavasta esiintyvyydestä sekä siitä, että suhteellisen harvat viharikokset ovat johtaneet syytteen nostamiseen. Komitea panee huolestuneena merkille kasvavan vihamielisyyden ulkomaalaistaustaisiksi oletettuja ihmisiä, kuten romaneja, muslimeja, somaleja, venäläisiä ja ruotsinkielisiä, kohtaan. Komiteaa huolestuttaa myös se, että vuosina 2015 ja 2016 kirjattiin toistakymmentä turvapaikanhakijoihin kohdistettua väkivaltaista hyökkäystä, muun muassa tuhopolttoja. Komitea panee merkille syvästi huolestuneena, että rasismiksi ja muukalaisvihaksi katsottava maahanmuuttajavastainen puhe on lisääntynyt poliitikkojen keskuudessa, vaikka kaikki eduskuntapuolueet allekirjoittivat vuonna 2015 Euroopan poliittisten puolueiden peruskirjan rasismista vapaasta yhteiskunnasta (2, 4 ja 6 artikla).

11. Komitea palauttaa mieliin yleissuosituksensa nro 35 (2013) rasistisen vihapuheen torjunnasta ja suosittelee, että sopimusvaltio

- a) tutkii tehokkaasti rasistisen vihapuheen, yllyttämisen rotuvihaan ja rotuun perustuvat väkivaltatapaukset sekä kohdistaa asianmukaiset syyte- ja seuraamustoimet niihin, jotka ovat vastuussa näistä teoista;
- b) antaa pakollista ja jatkuvaa koulutusta viharikoksista ja yhdenvertaisuudesta kaikkien tasojen lainkäyttöviranomaisille;
- c) tuomitsee julkisesti virkamiesten ja poliitikkojen rasistisen vihapuheen ja muukalaisvihamieliset lausunnot muun muassa verkkoviestimissä, irtisanoutuu niistä julkisesti ja kehottaa poliitikkoja varmistamaan, etteivät heidän julkiset lausuntonsa osaltaan edistä suvaitsemattomuutta, leimaamista ja yllyttämistä vihaan;
- d) antaa seuraavassa raportissaan tilastotiedot viharikosten, niitä koskevien tuomioiden ja niiden tekijöille tuomittujen rangaistusten määrästä ja luonteesta sekä näiden rikosten uhreille mahdollisesti myönnettyistä korvauksista.

Romaniyhteisöt

12. Samalla, kun komitea toteaa romanikielen opetusta saavien oppilaiden määrän kasvaneen ja kiittää sopimusvaltiota tämän ansiokkaasti laaditusta romanipoliittisesta ohjelmasta, komitea on

Ulkoasiainministeriö - epävirallinen suomennos 19.7.2017

kuitenkin huolestunut siitä, että useimmat romanit kohtaavat vieläkin syrjintää taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien nauttimisessa, etenkin työn, asunnon ja koulutuksen saannissa (5 artikla).

13. Komitea viittaa yleissuositukseensa nro 32 (2009) yleissopimuksen mukaisten erityisten toimenpiteiden tarkoituksesta ja soveltamisalasta sekä romanien syrjintää koskevaan yleissuositukseensa nro 27 (2000). Komitea suosittelee, että sopimusvaltio tehostaa toimiaan romanien integroimiseksi työ- ja asuntomarkkinoille, romanilasten osallistamiseksi koulutukseen sekä romanikielen opetuksen edistämiseksi. Lisäksi komitea suosittelee, että sopimusvaltio antaa seuraavassa raportissaan komitealle tiedot toteuttamiensa toimien konkreettisista tuloksista.

Saamelaisten tilanne

Äänestäminen edustuksesta Saamelaiskäräjillä

14. Komitea panee merkille Saamelaiskäräjien huolen siitä, että pohjoismaisen saamelaissopimuksen mukaan Suomen hallituksella säilyy toimivalta määrittellä, ketkä ovat saamelaisia. Lisäksi komitea panee merkille, että korkeimmalla hallinto-oikeudella on toimivalta päättää, ketkä ovat äänioikeutettuja Saamelaiskäräjien vaaleissa. Komitea panee merkille, että sopimusvaltio on sitoutunut noudattamaan aiempaa paremmin vapaan ja tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen periaatetta arvioidessaan uudelleen näitä kysymyksiä koskevaa politiikkaansa (5 artikla).

15. Alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan yleissuosituksensa nro 23 (1997) mukaisesti komitea toistaa suosituksensa, että määriteltessään, kenellä on äänioikeus Saamelaiskäräjien vaaleissa, sopimusvaltion olisi annettava asianmukainen painoarvo saamelaisten itsemääräämisoikeudelle, joka liittyy heidän asemaansa Suomessa, heidän oikeudelleen määrätä omasta jäsenyydestään ja oikeudelleen siihen, ettei heitä pakkosulauteta (ks. CERD/C/FIN/CO/20–22, kohta 12).

Saamelaisten perinteiset maa-alueet ja elinkeinot

16. Sopimusvaltion antamista tiedoista huolimatta komiteaa huolestuttaa edelleen se, ettei saamelaisten oikeuksia perinteisiin maa-alueisiinsa ja uhanalaiseen perinteiseen kalastuselinkeinoonsa suojella riittävästi ja ettei saamelaisiin vaikuttavissa hallituksen toimissa noudateta johdonmukaisesti vapaan ja tietoon perustuvan ennakkosuostumuksen periaatetta. Komitea panee merkille, että vuonna 2016 säädetty laki Metsähallituksesta (234/2016) ei edellytä neuvottelemista saamelaisten kanssa ennen kuin annetaan lupia, jotka vaikuttavat saamelaisten maa-alueiden käyttöön. Komitea on huolestunut saamistaan tiedoista, joiden mukaan Saamelaiskäräjiä ei ole konsultoitu ennen Tenojoen kalastussopimuksen allekirjoittamista, vaikka sopimus kaventaa merkittävästi saamelaisten perinteisiä kalastusoikeuksia. Komitea panee merkille, että hallituksen esitys itsenäisten maiden alkuperäis- ja heimokansoista tehdyn Kansainvälisen työjärjestön ILO:n yleissopimuksen nro 169 (1989) ratifioinnista on ratkaisematta (2 ja 5 artikla).

Ulkoasiainministeriö - epävirallinen suomennos 19.7.2017

17. Komitea toistaa suosituksensa, että sopimusvaltion olisi löydettävä asianmukainen neuvotteluratkaisu kiistassa, joka koskee saamelaisten oikeuksia perinteisiin maa-alueisiinsa, myös tarkistamalla asiaa koskevan lainsäädäntönsä ja ottamalla huomioon ILO:n yleissopimuksen nro 169 itsenäisten maiden alkuperäis- ja heimokansoista (ks. CERD/C/FIN/CO/20–22, kohta 13). Lisäksi sopimusvaltiota kehoitetaan hankkimaan saamelaisten vapaa ja tietoon perustuva ennakkosuostumus ennen kuin se hyväksyy hankkeita, jotka vaikuttavat saamelaisten perinteisten maa-alueiden ja luonnonvarojen käyttöön ja kehittämiseen. Sopimusvaltion olisi myös varmistettava, että ennen kuin se myöntää toimilupia tai suunnittelee toimintoja saamelaisten kotiseutualueelle, kulttuuriset, sosiaaliset ja ympäristövaikutukset arvioidaan asianmukaisesti yhteistyössä niiden yhteisöjen kanssa, joihin kulloinenkin toimenpide vaikuttaa.

Saamen kielet

18. Komitea panee merkille, että Suomessa 75 % alle 11-vuotiaista saamelaislapsista asuu saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella. Komiteaa huolestuttaa se, että määrärahojen lisäämisestä huolimatta päteviä saamen kielten opettajia on vieläkin liian vähän. Lisäksi komitea panee merkille, että sopimusvaltio on ehdottanut saamen kielilain (1086/2003) muuttamista. Komitean tietoon on huolestuttavasti tullut, että saamenkielisiä sosiaali- ja terveyspalveluja on edelleen saatavilla liian vähän, vaikka sopimusvaltio on pyrkinyt vahvistamaan saamen kielten ja kulttuurin osaamista sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön keskuudessa (5 artikla).

19. Komitea kannustaa sopimusvaltiota jatkamaan pyrkimyksiä saamen kielten elvyttämiseksi myös saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella. Komitea suosittelee myös, että sopimusvaltio varmistaa terveys- ja mielenterveyspalvelujen sekä sosiaalipalvelujen riittävän tarjonnan saamen kielillä.

Työllisyys ja asuminen

20. Komitea on huolestunut siitä, että ulkomaalaistaustaisiksi oletettuja henkilöitä syrjitään edelleen työ- ja asuntomarkkinoilla ja että maahanmuuttajataustaisten naisten työttömyysaste on vieläkin hyvin korkea (2 ja 5 artikla).

21. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio ryhtyy kaikkiin tarvittaviin toimiin torjuakseen ulkomaalaistaustaisiksi oletettuihin henkilöihin, etenkin naisiin, kohdistuvaa rotusyrjintää työ- ja asuntomarkkinoilla.

Ulkomaalaistaustaisiksi oletettujen lasten kiusaaminen

22. Komitea kiittää sopimusvaltiota koulukiusaamisen vastaisen toimintaohjelman laadinnasta ja toteuttamisesta. Vaikka komitea paneekin merkille Suomen valtuuskunnan todenneen, että koulukiusaamisen torjunnassa on edistytty, komiteaa huolestuttaa se, ettei kiusaaminen sopimusvaltion raportista ilmenevien tietojen mukaan ole vähentynyt (2 ja 5 artikla).

Ulkoasiainministeriö - epävirallinen suomennos 19.7.2017

23. Yleissopimuksen 5 artiklaa koskevan yleissuosituksensa nro 20 (1996) mukaisesti komitea suosittelee, että yhdenvertaisten ja osallistavien koulutusmahdollisuuksien varmistamiseksi kaikille lapsille sopimusvaltio tehostaa toimiaan, joilla se edistää suvaitsevuutta, monimuotoisuutta ja yhdenvertaisuutta koulujen opetussuunnitelmien perusteissa kannustaakseen tehokkaaseen monikulttuuriseen oppimisympäristöön.

Maahanmuuttajat, turvapaikanhakijat ja pakolaiset

24. Komitea panee huolestuneena merkille, että 32 000 turvapaikanhakijan saavuttua Suomeen vuonna 2015 Suomi on tehnyt useita lainsäädännön muutoksia, jotka heikentävät turvapaikanhakijoiden, pakolaisten ja muiden haavoittuvassa asemassa olevien maahanmuuttajien suojelua. Komiteaa huolestuttaa se, että ulkomaalaislain (301/2004) säännös oleskeluluvan myöntämisestä humanitaarisin perustein on kumottu ja että muutosta on sovellettu taannehtivasti. Komitea on huolestunut myös siitä, että se on saanut tietää joitakin turvapaikanhakijoita edelleen pidettävän poliisin säilöönottotiloissa. Lisäksi komiteaa huolestuttavat paperittomien vaikeudet saada muita kohtuuhintaisia ja asianmukaisia terveyspalveluja kuin kiireellistä hoitoa. Komitean tietoon on huolestuttavasti tullut, että joihinkin ryhmiin kuuluvien turvapaikanhakijoiden viimeaikaisia turvapaikkavalituksia on hyväksytty vähemmän kuin muiden ryhmien valituksia. Komitea pyytää sopimusvaltiota selvittämään, vaikuttavatko mahdolliset syrjivät toimintaperiaatteet sen myöntämien turvapaikkojen määrään (5 ja 6 artikla).

25. Komitea suosittelee muiden kuin oman valtion kansalaisten syrjintää koskevan yleissuosituksensa nro 30 (2004) mukaisesti, että sopimusvaltio

- a) varmistaa, etteivät sen voimassa oleva lainsäädäntö ja muut rajoitukset, jotka koskevat muiden kuin sopimusvaltion kansalaisten poistamista sen lainkäyttöalueelta, tarkoitukseltaan tai vaikutukseltaan syrji ketään rodun, ihonvärin tai etnisen tai kansallisen alkuperän perusteella ja että muilla kuin sopimusvaltion kansalaisilla on maastapoistamisen menettelyissä yhdenvertaisesti käytettävissään tehokkaat oikeussuojakeinot palauttamisvaatimuksia vastaan;
- b) ylläpitää vastaanottokeskuksissa riittäviä valmiuksia tarjota asianmukaista suojaa, peruspalveluja ja humanitaarista apua varmistaakseen, ettei turvapaikanhakijoita pidetä säilössä rangaistuksenluonteisissa olosuhteissa;
- c) ryhtyy konkreettisiin toimiin varmistaakseen, että paperittomat saavat tosiasiallisesti kohtuuhintaisia ja asianmukaisia terveyspalveluja.

D. Muut suositukset

Muiden sopimusten ratifiointi

26. Pitäen mielessä kaikkien ihmisoikeuksien jakamattomuuden komitea kannustaa sopimusvaltiota harkitsemaan, että se ratifioisi ne kansainväliset ihmisoikeussopimukset, joita se ei vielä ole ratifioinut, erityisesti sellaiset valtiosopimukset, joiden määräyksillä on välitöntä merkitystä rotusyrjinnän kohteeksi mahdollisesti joutuville yhteisöille, mukaan

Ulkoasiainministeriö - epävirallinen suomennos 19.7.2017

lukien kansainvälinen yleissopimus kaikkien siirtotyöntekijöiden ja heidän perheenjäsentensä oikeuksien suojelusta. Lisäksi komitea toistaa suosituksensa, että sopimusvaltio ratifioi ILO:n yleissopimuksen nro 169 itsenäisten maiden alkuperäis- ja heimokansoista (ks. CERD/C/FIN/CO/20–22, kohta 19).

Durbanin julistuksen ja toimintaohjelman seuranta

27. Durbanin tarkistuskonferenssin seuranta koskevan yleissuosituksen nro 33 (2009) perusteella komitea suosittelee, että sopimusvaltio pannessaan yleissopimusta täytäntöön kansallisessa oikeusjärjestelmässään toteuttaa Durbanin julistusta ja toimintaohjelmaa, jotka rasismiin, rotusyrjinnän, muukalaisvihan ja niihin liittyvän suvaitsemattomuuden vastainen maailmankonferenssi hyväksyi syyskuussa 2001, ja ottaa tällöin huomioon Genevessä huhtikuussa 2009 pidetyn Durbanin tarkistuskonferenssin loppuasiakirjan. Komitea pyytää sopimusvaltiota sisällyttämään seuraavaan määräaikaisraporttiinsa erilliset tiedot toimintasuunnitelmista ja muista toimista, jotka sopimusvaltio on toteuttanut Durbanin julistuksen ja toimintaohjelman täytäntöön panemiseksi kansallisella tasolla.

Syntyperältään afrikkalaisten ihmisten kansainvälinen vuosikymmen

28. Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous julisti päätöslauselmallaan 68/237 vuodet 2015–2024 kansainväliseksi syntyperältään afrikkalaisten ihmisten vuosikymmeneksi. Yleiskokous on myös antanut päätöslauselman 69/16 toimintaohjelmasta kyseisen vuosikymmenen toteuttamiseksi. Näiden päätöslauselmien perusteella komitea suosittelee, että sopimusvaltio laatii ja toteuttaa tarkoitukseen sopivan toimenpide- ja politiikkaohjelman. Komitea pyytää sopimusvaltiota sisällyttämään seuraavaan määräaikaisraporttiinsa erikseen tiedot tässä yhteydessä toteutetuista konkreettisista toimista, ottaen huomioon komitean yleissuosituksen nro 34 (2011) syntyperältään afrikkalaisiin ihmisiin kohdistuvasta rotusyrjinnästä.

Kansalaisyhteiskunnan kuuleminen

29. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio neuvottelee edelleen ja lisää vuoropuheluaan ihmisoikeuksien suojelun alalla työskentelevien kansalaisyhteiskuntaa edustavien järjestöjen kanssa, erityisesti rotusyrjintää torjuvien järjestöjen kanssa, laatiessaan seuraavaa määräaikaisraporttiaan ja ryhtyessään toimiin näiden loppupäätelmien johdosta.

Perusraportti

30. Komitea suosittelee uudelleen, että sopimusvaltio ajantasaistaa vuonna 1997 antamansa perusraportin (HRI/CORE/1/Add.59/Rev.2) noudattaen niitä yhdenmukaistettuja ohjeita kansainvälisten ihmisoikeussopimusten täytäntöönpanon raportoinnista ja etenkin perusraportista, jotka ihmisoikeussopimusvalvontaelinten komiteoiden välinen viides kokous hyväksyi kesäkuussa 2006 (HRI/GEN/2/Rev.6, luku I). Yleiskokouksen päätöslauselman 68/268 perusteella komitea kehottaa sopimusvaltiota ottamaan huomioon kyseisille asiakirjoille määrätyn 42 400 sanan enimmäispituuden.

Ulkoasiainministeriö - epävirallinen suomennos 19.7.2017

Toimet näiden loppupäätelmien johdosta

31. Yleissopimuksen 9 artiklan 1 kohdan ja komitean työjärjestyksen säännön 65 mukaisesti komitea pyytää sopimusvaltiota toimittamaan vuoden kuluessa näiden loppupäätelmien antamisesta tiedot siitä, miten se on pannut täytäntöön edellä kohdissa 19 ja 25 annetut suositukset.

Erityisen tärkeät kohdat

32. Komitea tahtoo kiinnittää sopimusvaltion huomiota siihen, että edellä olevien kohtien 9, 11 ja 17 suositukset ovat erityisen tärkeät, ja se pyytää sopimusvaltiota antamaan seuraavassa määräaikaisraportissaan yksityiskohtaiset tiedot konkreettisista toimistaan näiden kohtien suositusten panemiseksi täytäntöön.

Tiedottaminen

33. Komitea suosittelee, että sopimusvaltion raportit saatetaan yleisön saataville helposti ja esteettömästi samaan aikaan kuin raportit annetaan komitealle ja että komitean loppupäätelmät kyseisistä raporteista julkaistaan samalla tavoin sopimusvaltion virallisilla kielillä ja asianmukaisesti muilla sopimusvaltiossa yleisesti käytettävillä kielillä.

Seuraavan määräaikaisraportin laadinta

34. Komitea suosittelee, että sopimusvaltio antaa yhdistetyt 24.–26. määräaikaisraporttinsa yhtenä asiakirjana viimeistään 13. elokuuta 2021, ottaen huomioon komitean 71. istunnossaan (CERD/C/2007/1) antamat raportointiohjeet ja käsitellen kaikkia näissä loppupäätelmissä esiin tuotuja asioita. Yleiskokouksen päätöslauselman 68/268 perusteella komitea kehottaa sopimusvaltiota noudattamaan määräaikaisraporteille määrättyä 21 200 sanan enimmäispituutta.

= = =